

بخشی‌هایی از اصلاح‌طلبان و اصولگرایان بر تشکیل حزب فرآگیر تأکید دارند

بهارستان، گزینهِ پس از دانسگاه

◀ **ترویای پاستور و تمنای بهارستان؛**

تدریس در دانشگاه یا مجلس ۱۴۰۲؟

آرمان ملی: دولت‌مردان و رجال سیاسی در ایران اصولاً با مقوله بازنستسگی بیگانه هستند و یا در فرهنگ لغات آنها چنین واژه‌ای هنوز تعریف نشده‌است. با پایان هر دولت و یا اتمام هر دوره از مجلس، سرنوشت وزرا و نمایندگان سابق از موضوعات مورد علاقه اهالی رسانه است. دولت سیزدهم در حالی از صدمین روز آغاز به کار خود برود کرد که مجلس دوازدهم به آرمی به میانه عمر چهار ساله خود می‌رسد و از اکنون هر چند زود هنگام اما مزمه‌های انتخابات ۱۴۰۲ و مجلس دوازدهم به گوش می‌رسد.

◀ تجدید آرایش احزاب و تشکل‌ها

احزاب به عنوان سازمانی سیاسی بر خلاف نمونه‌های اروپایی، در ایران نهادهی استوار نیستند بنابراین در شکل محالفی سیاسی حلقه‌زه در محور شخصیت‌های سیاسی فعالیت می‌کنند. در این بین اما بعد از تجربه انتخابات ۱۴۰۰ هر دو جناح سیاسی شاهد صحبت بر سر تشکیل حزب فرآگیر هستیم. محمدرضا باهنر، دبیر کل جامعه اسلامی مهندسين در نشست خبری که در روز ۸ آذر برگزار شد، اظهار داشت: «من بارها گفته‌ام که در نظام مردم‌سالاری دینی، ما ناچار به داشتن چند حزب فرآگیر قدرتمند و موضع‌دار و متولی دار هستیم. حالا برخی‌ها معتقدند که این رویه منجر به این می‌شود که آن اهداف مدنظر جریان‌های سیاسی محقق نمی‌شود. در شرایط فعلی شورای ائتلاف و شورای وحدت باید تلاش خود را بکنند که یک پارچه شوند. همچنین در جبهه مقابل نیز اصلاح‌طلبانی که با اصل نظام مشکل ندارند توصیه ما به آنها این است که به سمت تشکیل یک حزب فرآگیر بروند.» باهنر همین موضع را در گفت‌وگویی که ۱۳ آذر داشت، تکرار کرد. در جناح مقابل هم سیدمحمد میرلوحی به «آرمان ملی» می‌گوید: «یکی از گزینهِ‌های که مطرح می‌شود این است که احزاب موجود در جریان اصلاحات با هم‌دیگر ویژگی یک حزب را دارند و اغلب صنفی هستند؛ جوانان، زنان، پزشکان و... همه این‌ها نشان می‌دهد که صنف هستند ولی حزب به مفهوم این که همه مناطق، اقشار و... را پوشش بدهد در ایران نداریم هر چند تعداد محدودی هستند که فراتر از یک صنف هستند اما آنها هم فرآگیری و جامعیت را ندارند. باید به سمت حزب فرآگیر حرکت بکنیم.» تشکیل حزب فرآگیر در صورت تحقق می‌تواند بستری باشد تا هم فرایند چرشن‌نخبگان سیاسی در کشور در قالب احزاب شکل بگیرد و هم محلی برای انتقال تجربیات از رجال قدیمی و سابق‌بهار به جوان‌ترها و تربیت نسل جوان باشد.

◀ ترویای پاستور و تمنای بهارستان

عموم رجال سیاسی در ایران یا در کسوت نمایندگی مجلس و نشسته بر صندلی‌های سبز بهارستان هستند یا مشغول به تصدی وزارت و البته بسته به جایگاه محولتی و وزن سیاسی عضو مجمع تشخیص صحت نظام، گاهی هم هنگامی که از صندلی قدرت دور هستند به‌عنوان مشاور دعوت به کار می‌شوند. دولت دوازدهم در این دولت بخشی از نیروهای اصلاح‌طلب را در ترکیب خود داشت و هم این که سن وزراء نسبت به دولت‌های قبلی بالاتر بود. حسن روحانی، رئیس‌جمهور دوازدهم در گفت‌وگوی تلویزیونی با مردم در ساعات پایانی ریاست‌جمهوری خود، درباره فعالیت خود پس از نوران ریاست‌جمهوری گفت: «من از مبارزات سال ۴۱ به‌عنوان یک سرباز کنار انقلاب بدهام و تا به امروز، کار اصلی من فرهنگی بوده در حالیکه از نظر کاری جنبه امنیتی می‌چرید. خودم دنبال کار علمی بوده و هستم. از فردا کار علمی و فرهنگی خواهم کرد و از فردا سمت خاصی نخواهم داشت.» نکته قابل توجه عدم عضویت حسن روحانی در مجمع تشخیص مصلحت نظام است. از روسای‌جمهور عضو مجمع است. محمد جواد ظریف، وزیر امورخارجه نیز از سر در باغ ملی وساختمان وزارت خارجه به دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران نقل مکان کرده‌است هر چند مشخص نیست با توجه به قانون منع به کارگیری بازنستسگان یا چه‌عنوانی در دانشکده مطالعات جهان حضور دارد. بیژن نامدآرز رنگه که مسن‌ترین عضو کابینه بود، بعد از پایان کار دولت با مطرح شدن دوباره پرونده کرسنت و حواشی مربوط به آن در صداوسیما به خیرسازترین عضو کابینه ۱۲ تا به امروز تبدیل شده‌است. محمداسلامی، وزیرراه و شهرسازی دولت دوازدهم تنها وزیری است که در دولت ۱۳ به کار گرفته شده و به‌عنوان رئیس سازمان انرژی اتمی حضور دارد. سایر اعضای دولت این روزها از عرصه رسانه‌ها غایب هستند، البته چند سالی است دولت‌مردان را رسم بر این است هنگام اتمام مسئولیتی می‌گویند به دانشگاه برمی‌گردم! معموله ابتکار که مذاکره‌کننده تلاش زیادی برای به حاشیه‌بردن او کردند اما فرآغ‌بال و اطمینان از درستی عملکردش در بنیاد زینب مشغول رسیدگی و انجام امورخیریه‌است. اکنون باید دید رجال سیاسی کدام راه را بر می‌گزینند؛ تحزب، تشکیل حزب فرآگیر و انتقال تجربه به نسل جوان یا آماده شدن برای انتخابات ۱۴۰۲

مجلس، راهی که وزرای سابق مانند پزشکيان، نیکزاد می‌طی کرده‌اند و یا پاستور به بهارستان نقل مکان کرده‌اند.

سده‌شنبه

۱۶۰۹۰۰۰۱۴۰۰

۲۰مجمادی‌الاول۱۴۴۳/۷دسامبر۲۰۲۱

سال پنجم

شماره ۱۱۷۶

گزارش «آرمان ملی» از رویکرد صداوسیما در گفت‌وگوی تلویزیونی رئیس‌جمهور:

«گفت بدون شنید»؛ –مطالبات مردم گم‌شد

◀ **رضادلاوری مجری تهران ۲۰: این «گفت» زنده با مردم نه «گفت و گو»**

از سوی رسانه مطالبه‌گری کند، مسائل و مشکلات جامعه را با آیتا... رئیسی بیان کند و در خصوص عملکرد صدروزه دولت در حوزه‌های مختلف رئیس‌جمهور را بعضاً به چالش بکشد. اما نگاهی به مصاحبه تلویزیونی رئیس‌جمهور در مقابل یکشنبه نشان داد که این گفت‌وگوی تلویزیونی بیش از آنکه استانداردهای یک گفت‌وگو را داشته باشد محلی برای حمایت از دولت و نشان دادن رویکرد صداوسیما در خصوص دولت رئیسی بود. چنانکه عملکرد مهدی مهدی‌قلی مجری برنامه را نه در جایگاه یک مجری و گفت‌وگوگر حرفه‌ای که در مقام یک هوادار رئیس‌جمهور و دولتش باید به بررسی نشست. در حالی که شاید بودند مجریانی که بسیار بهتر می‌توانستند در مقابل رئیس‌جمهور قرار گرفته و از مشکلات مردم بگویند، مطالبات جامعه را مطرح کنند و گفت‌وویی جذاب و چالشی را ایجاد کنند. چیزی که در گفت‌وگوی یکشنبه‌شب شبکه یک سیما هر چه بیشتر به دنبالش گشتیم کمتر آن را یافتیم. گفت‌وویی کلاسه شده که

باید بی طرف باشد، سوگیری و جهت‌گیری نداشته باشد و در مصاحبه به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق پنهان مهم و جذاب بگردد. هر چند که نباید این تقصیر را صرفاً به گردن مجری انداخت این‌گونه مصاحبه تلویزیونی رئیس‌جمهور بی‌تاثیر نبوده‌است. اگر نگاهی به مصاحبه‌های تلویزیونی حسن روحانی در مقام رئیس‌جمهور بیندازیم تفاوت نوع سیاست و رویکرد صداوسیما مشخص خواهد شد. جایی که رضا رشیدپور و در مقاطعی مرتضی حیدری روحانی را به چالش کشیده و باطرح مسائل جامعه رئیس‌جمهور را پاسخ‌گو می‌کردند اما در گفت‌ووی تلویزیونی رئیسی از این مسائل خبری نبود و اگر رئیس‌جمهور در مقابل دوربین نیز قرار می‌گرفت و همان حرف‌ها را می‌زد چندان تفاوتی ایجاد نمی‌شد.

◀ واکنش‌ها به گفت‌وگوی تلویزیونی

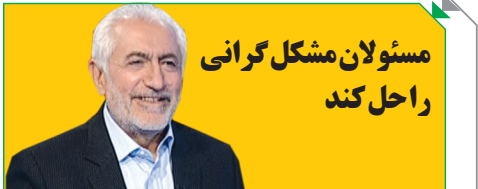
برنامه گفت‌وگوی تلویزیونی رئیس‌جمهور با مردم، شیوه گفت‌وگو و صحبت‌های رئیسی در فضای مجازی بازتاب فراوانی داشت و هر کسی از ظن خود به این موضوع واکنش نشان داد. اما شاید مهم‌ترین واکنش‌هایی که در خصوص این گفت‌وگو در رسانه‌ها و فضای مجازی گسترش یافت، واکنش دو مجری صداوسیما بود که در نوع خود جالب توجه می‌نمود. چنانکه محمد دلاوری، مجری برنامه تهران بیست در انتقاد از این نوع گفت‌وگوی رئیس‌جمهور در توئیتر نوشت: «این «گفت» زنده با مردم نه «گفت و گو» با احترام به اسنادان خود، بد نیست در این برنامه «مجری» کلا حذف بشه، چون بود و نبودش فرقی ندارد، ظاهراً سران قوا بعد به قدرت رسیدن شائشون بالاتر از اینکه که «پاسخ» بدن، این سنه می‌هیشگی بوده.»المیرا شریفی‌مقدم، مجری مشهور شبکه خبر نیز در واکنش به این گفت‌وگو و عملکرد مجری برنامه در توئیتر خود نوشت: «پاسخ رو باید مطالبه کرد.»

●

این عدم پیروزی، ناشی از موفقیت‌های چشمگیر میان ایران و عربستان و ایران و امارات نیز حمایت می‌کرد. همین دولت اول بود.» اما اصولگرایان پس از پایان دولت احمدی‌نژاد یعنی دولتی که با حمایت تمام اصولگرایان بر سر کار آمده بود، چه گفتند؟ بی تردید اکثر اصولگرایان نافی حمایت‌های خودشان از احمدی‌نژاد شدند و جالب اینجاست که برخی برای محکم کردن اعلام برائت از رئیس‌جمهور اسبق این‌گونه گفتند که مگر احمدی‌نژاد اصولگرا بود که از او عمل نکند! اصلاح‌طلبان اما هیچگاه ناچوایندرمانه نگرفته و نگفتند مگر روحانی اصلاح‌طلب بود که از او حمایت کنیم. البته عملکرد روحانی واحمدی‌نژاد قابل مقایسه با هم نیست و می‌توان اعلام برائت اصولگرایان از احمدی‌نژاد را به نوعی شرمساری این جریان از عملکرد و اظهارات او دانست.

◀ رئیسی مراقب باشد

اکنون رئیسی باید مراقب اصولگرایان باشد تا ۴ یا ۸ سال دیگر آنچه بعد از ۹۲ دربارہ احمدی‌نژاد گفتند، درباره او بیان نکنند. عملکرد و شخصیت رئیسی واحمدی‌نژاد قابل مقایسه نیست چنانکه رئیسی از مسئولان رده اول کشور است که پس از ریاست بر قوه قضائیه به پاستور و ریاست‌جمهوری رفت. رفتار و گفتار او آگاهانه و به‌دور از جوردگی است که تفاوت زیادی با عملکرد احمدی‌نژاد دارد اما اصولگرایان امروز همان اصولگرایان سابق هستند که به‌راحتی برای رسیدن به مجلس، شورای شهر و نهادهای دیگر منکر گذشته خود شدند و زمانی که بهره آنها از دولت احمدی‌نژاد تمام شد، به یکباره تغییر موضع و شخصیت دادند تا بتوانند خود را به‌عنوان مخالف جدی احمدی‌نژاد نشان دهند. این مخالفت‌ها در کنار اتهاماتی که به مردان دولت او وارد می‌کردند نشان داد از ثبات شخصیت برخوردار نیستند و خدمت در درجه نخست اولویت آنها نیست. قابل پیش‌بینی است که برخی از اعضای جریان اصولگرا این قابلیت را دارند برای حضور در دولت بعد به تخریب رئیس‌دولت بپردازند.

مشکلات اقتصادی و معیشتی جامعه سبب نارضایتی‌های زیادی شده‌است. سال‌هاست که تجربه‌ها عامل این مشکلات معرفی شده و به‌همین دلیل است که مردم خواهان به نتیجه رسیدن مذاکرات رفع تحریم‌ها هستند. بیروزر وزیر اسبق ارتباطات(پست و تلگراف و تلفن) اظهار کرد: مذاکرات که جایی نمی‌رسد، دوبی اعتماد وقتی روه‌روی هم برای مذاکره‌قرار می‌گیرند، به‌نتیجه نمی‌رسند. معتمد به‌نتیجه نرسیدن مذاکرات، هیچ اتفاقی نمی‌افتد. ایران تحت‌ظلم آمریکایی قرار می‌گیرد باید حکومت مشکل‌گرانی داخلی راحل کند چون مشکل‌گرانی داخلی ناشی از رانت‌خواری است. محمد غرضی تأکید کرد: ۳ کیلو کاغذ روزنامه در آمریکا یک دلار است اما در ایران یک کیلو کاغذ روزنامه یک دلار است. در همه زمینه‌ها قیمت‌ها در ایران گران‌تر از آمریکااست. اینها هم ناشی از رانت‌خواری است. دولت باید توانایی این را داشته‌باشد که بتواند رانت‌خواری را به حداقل برساند. وقت‌گرانی هم مقدری کم‌تر است. جریان آمریکایی نمی‌داند از ایران چه می‌خواهد، از این طرف ایران هم مظلوم واقع شده‌است.

با تغییر دبیر کل‌های دو حزب معروف اصلاح‌طلب یعنی کارگزاران و اتحاد این گمانه مطرح شد که تغییرات در سطوح دیگر جریان اصلاحات در جریان است مانند تغییر رئیس این جریان اما دیروز خط بطلانی بر این ادعا کشیده‌شد چنان‌که یک فعال سیاسی تصریح کرد: تا این لحظه بحث و صحبتی در مورد تغییر ریاست جبهه اصلاحات مطرح نبوده و نیست. حسن رسولی در پاسخ به این سوال که آیا این انتقاد که نفوذ «بهباد نبوی» و حزب اتحاد ملت، نتایج و تصمیمات جبهه اصلاحات را در انتخابات ۱۴۰۰ رقم‌زده، وارد می‌داند؟ عنوان کرد: به هیچ عنوان آسبی در جبهه اصلاحات بر ایند نظرات ۴۵ نفری که در سازوکار نهاد اجماع‌ساز حضور داشتند را جمع‌بندی کرد. من در هیچ مقطعی شاهد اعمال نظر انفرادی ان نبوده‌ام. وی در خصوص برنامه جبهه اصلاحات برای انتخابات مجلس ۱۴۰۲ اظهار کرد: یکی از کاربردهای بررسی نقاط ضعف و قوت وضع که در اردوگاه اصلاحات در حال پیگیری است، هر‌بردراری در انتخابات ۱۴۰۲ خواهد بود. هنوز تصمیم مشخصی در این باره اتخاذ نشده‌است.

بنا به موضوعات روز هر آنچه بتوانند به‌عنوان اتهام به دولت روحانی، مطرح می‌کنند و برای‌شان مهم نیست که جامعه هنوز فراموش نکرده که علت مشکلات اقتصادی دولت روحانی چه‌بوده. دیروز عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با بیان اینکه دولت سیزدهم از افزایش پایه پولی جلوگیری کرده‌است، گفت: در دولت روحانی شاهد چاپ پول بدون پشتوانه بودیم و علاوه بر این، اوراق قرضه به‌فروش می‌رفت که این دو اقدام باعث شد بوجه دولت‌های بعد از دولت روحانی هم پیش‌خور شود و نقدینگی افزایش یابد، اما در دولت رئیسی نه‌تنها این مسئله کنترل شد، بلکه در حال حاضر دولت سیزدهم ماهانه بین ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان از دیون و بدهی‌های دولت روحانی را پرداخت و تسویه می‌کند. حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنوری متذکر شد: دولت روحانی با پیش‌خور کردن بوجه و فروش اوراق قرضه باعث شد که دولت سیزدهم مقروض شود اما دولت سیزدهم رویه خوبی را در بخش اقتصادی دنبال می‌کند و نه‌تنها برای اداره کشور پول چاپ نمی‌کند، بلکه در حال پرداخت دیون دولت روحانی است.

سیاست ۳

گفت و گو

دیاکو حسینی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

توس از ایران

◀ **امارات را به سمت اسرائیل برد!**

◀ ظرفیت زیادی برای همکاری ایران و امارات وجود دارد

آرمان ملی –علیرضا پور حسین:

رئیس‌جمهوری در دیدار با مشاور امنیت ملی امارات با اشاره به سابقه روابط دوستانه دو کشور، گفته‌است که روابط حسنه با کشورهای منطقه از اولویت‌های سیاست خارجی در دولت جدید است و

به همین دلیل از توسعه روابط با امارات استقبال می‌کنیم.

رئییسی افزود که در روابط دو کشور مسلمان ایران و امارات، نیاید مانعی وجود داشته‌باشد و این روابط تحت تاثیر القانات بیگانگان قرار گیرد. رئیس‌جمهوری، سیاست قطعی ایران را حمایت از مردم مسلمان منطقه برشمرد و افزود که صهیونیست‌ها در منطقه به دنبال اهداف شوم خود هستند و هر جابوتانوند جای پای پیدا کنند آن را به وسیله‌ای برای توسعه‌طلبی و فتنه‌انگیزی تبدیل می‌کنند لذا کشورهای منطقه باید مراقب باشند. رئیسی تأکید کرده‌است که امنیت کشورهای منطقه به هم گره خورده‌است و ایران از امنیت کشورهای حاشیه خلیج‌فارس حمایت می‌کند.

مشاور امنیت ملی امارات نیز در این دیدار اذعان کرد که ما فرزندان این منطقه هستیم و یک سرنوشت داریم لذا توسعه روابط دو کشور در دستور کار قرار دارد. شیخ طحون اظهار کرد که این دیدارها نقطه‌عطفی در روابط دو کشور موجب ارتقاء امنیت خواهد بود و آماده توسعه همکاری‌ها هستیم و امیدواریم با سفر آیتا... رئیسی به امارات فصل تازه‌ای از روابط دو کشور آغاز شود. در راستای بررسی فزانوشیپ‌های روابط ایران و امارات و ارتباط آن با برجام، آرمان ملی گفت‌وگویی با دیاکو حسینی، تحلیلگر ارشد مسائل سیاست خارجی داشته‌است که در ادامه می‌خوانید.

◀ **سفر مشاور امنیت ملی امارات به ایران ارتباطی به مذاکرات احیای برجام دارد؟**

در دوره ترامپ تا حدود زیادی مشخص شد که اعمال فشار علیه ایران نمی‌تواند سیاست‌های ایران در قبال موضوعاتی که برای ایران جنبه امنیت ملی دارد، تغییر دهد، محاسبه در خصوص فشار حداکثری با تغییراتی در پایان دوران ریاست‌جمهوری ترامپ مواجه شد. به‌همین علت کشورهای منطقه به باور رسیدند که با همکاری با آمریکا، می‌توانند رفتار‌های ایران را به‌گونه‌ای تغییر دهند، که به زیان آن‌ها نباشد. در دولت بایدن این جمع‌بندی صورت گرفت و از سوی دیگر بایدن از روند تنش‌زدایی میان ایران و عربستان و ایران و امارات نیز حمایت می‌کرد. این تنش‌زدایی از دید دولت بایدن، به روند توافق برجام نیز کمک می‌کرد. دولت بایدن به این باور رسیده‌بود که نمی‌تواند در خصوص مسائل منطقه‌ای با ایران گفت‌وگو کند، پس بهتر است تنش ایران با کشورهای منطقه را کاهش دهد. مقاومت ایران در خصوص این که در مورد مسائل منطقه‌ای با آمریکا مذاکره نخواهد کرد، در این جمع‌بندی مؤثر بود. کشورهای منطقه متوجه هستند که در سه سال آینده، دولت آمریکا به دنبال افزایش تنش با ایران خواهد بود و مذاکرات برجامی علیرغم فرازونشیب‌های فراوان، به سمت احیای توافق پیش خواهد رفت. بنابراین کشورهای منطقه اگر خود را با این واقعیت‌ها تطبیق ندهند، از صورت‌بندی جدیدی که در جهان در حال شکل‌گیری است، عقب خواهند ماند. در عین حال پایان جنگ سوریه و بی‌نتیجه بودن جنگ یمن، فارغ از سیاست‌های آمریکا، سبب شد تا کشورهای منطقه به دنبال راه حل‌هایی درونی برای حل این بحران‌ها باشند. حرکت آرام کشورهای عربی به سمت سوریه نیز سبب می‌شود تا بازیابی روابط در منطقه شکلی جدید به خود گیرد که منحصراً به ایران و رخ نیست. در نگاهی دورتر، در یمن و سوریه اتفاقاتی رخ داد که به نفع آمریکا و هم‌پیمان‌های این کشور نبود و از سوی دیگر آن‌ها مجبور به عقب‌نشینی از افغانستان شدند. این تحولات سبب شد تا کشورهای منطقه در حوزه امنیت به آمریکا همچون گذشته متکی نباشند و تعاملات خود را با کشورهای بزرگ منطقه به جای آمریکا بیشتر کنند.

◀ آیا ادعای امارات علیه جزا بر ایرانی، تبدیل به مانعی در راستای ترمیم روابط ایران و امارات می‌شود؟

ادعاهای سزیدیمی امارات در خصوص جزا بر ایرانی یک مساله جدید نیست و از سال‌های دورتر وجود داشته و مربوط به تیرگی روابط در سال‌های اخیر نیست. مشخصاً اختلافات مرزی منجر به یک اختلاف بین ایران و امارات شده‌است اما در عین حال با وجود این اختلاف، روابط ایران و امارات روال عادی خود را طی کرده‌است. توقع نداریم که حرکت امارات به سمت ایران، منجر به حل و فصل تمامی اختلافات شود. می‌توان با توجه به ظرفیت‌های زیادی که برای همکاری میان ایران و امارات وجود دارد، انتظار داشت که سطح روابط ایران و امارات همچون دوران پیش از تیرگی اخیر روابط باشد تا آن میزان روابط ترمیم شود.

◀ با وجود برقراری ارتباط سیاسی میان امارات و اسرائیل، می‌توان در آینده روابط خوبی میان ایران و امارات شاهد بود؟

این درک در طرف ایرانی وجود دارد که یکی از دلایل عادی‌سازی روابط امارات و اسرائیل، این بود که تنش میان ایران و امارات بالا گرفت. افزایش تنش ایران و امارات سبب شد تا آمریکا این کشور را تشویق کند، به همراه بحرین، روابط سیاسی خود با اسرائیل را شکل دهند. امروز ایران اگر می‌خواهد روابط امارات و اسرائیل را کمرنگ کند، باید گام‌هایی بردارد تا امارات با ایران همان روال عادی را داشته‌باشد و روابط دوستانه بین دو کشور شکل گیرد. این امکان‌پذیر نیست مگر از مسیر تقویت تعاملات دیپلماتیک و ارتقای روابط تجاری دو کشور. این موارد سبب می‌شود تا نیاز امارات به اسرائیل کم شود و اسرائیل که مسافت زیادی با خلیج‌فارس دارد، حضورش در این منطقه کم شود. روابط امارات و اسرائیل در کوتاه‌مدت به عاملی در مسیر تنش‌زدایی تبدیل نخواهد شد اما در صورتی که همکاری امارات و اسرائیل وارد فاز امنیتی و نظامی شود، قطعاً می‌تواند گرمای روابط ایران و امارات را کم کند و به یک مانع بزرگ بدل شود.

